

Blæk, vilde det være heldigt at lægge Frem- sættelsen af Kravet paa de mere bemidlede og ikke paa de mere ubemidlede. Det skulde netop være Reglen, at de ubemidlede i Kraft af selve Loven have en Adgang og en Ret til at faa deres Børn bispiste i Skolen, Hvis en saadan Forandring skete i § 2, vilde § 3 falde bort, men hvis den ikke sker, er § 3 meget farlig. Der staar nemlig i denne Paragraf, at Læreren eller Lærerinden kan, jeg havde nær sagt, tvinge et Barn til at deltage i Skolebespisningen. Det vilde vist finde meget ringe Sympati rundt omkring i Befolkningen, om man tilsigter at give en Kommunal lærer eller Kommunal lærerinde en saadan Magt, at de kunne gribe noget ind i Børnenes Forhold til Hjemmet. Men, som sagt, ordner man § 2 paa den af mig anførte Maade, vil § 3 i og for sig blive overflødig. — Med Hensyn til § 4 vil jeg gerne spørge den ærede Ordfører, om han har tænkt sig Lovforslaget anvendt ogsaa paa den private Skole og Friskolen paa Landet. Hvis man har det, er det altsaa Mening, at den private Skole og Friskolen paa Landet ogsaa skulle bispise Børnene paa den Maade, at de faa Udgifterne refunderede dels igennem Staten, dels igennem Kommunen, men hvis det ikke er Tilfældet, bliver Lovforslaget i Virkeligheden et Forslag paa at smigle Friskolen paa Landet. Nu kan det nok være, at man ønsker at komme bort fra Friskolen og den private Skole og over til Kommuneskoler, men man kan ikke gøre det ad denne Vej. Det vilde simpelthen blive umuligt for Friskolen at eksistere, hvis Loven vedtoges som her foreslaaet, uden at det bestemmes, at ogsaa Friskolen skal have Adgang til at faa sine Udgifter dækkede gennem Statskassen og Kommunekassen, og det vilde være dobbelt besynderligt paa et Tidspunkt, hvor man i selve Skolelovsforslaget, der ligger oppe i Landstinget, netop søger at yde Friskolen en Hjælp. Spørgsmaalet er da: Er det ikke muligt at komme frem ad en anden Vej end den, man anviser her, og der maa jeg sige, at foruden den udmærkede Grundtanke i Lovforslaget er der endnu en fortræffelig Tanke, nemlig den, som er anført i sidste Linie af § 2. Det er ganske usømmeligt, at den Hjælp, som en Kommune yder Komiteerne for Skolebespisning, skal være Fattighjælp, og det er lige saa usømmeligt, at en Kommunalbestyrelse skal være nødt til at gaa Krogveje og Snigveje for at kunne hjælpe paa denne Sag. De Herrer kjøbenhavnske Borgerrepræsentanter, der ere Medlemmer

af Tinget, vilde jo bedst sely, hvorledes man maa bære sig ad for at kunne yde en stakkels Hjælp til Skolebørns Bespisning uden at kollidere med Bestemmelserne om Fattighjælp. Jeg tror, at vi netop her i den nævnte Linie af § 2 har det Punkt, ud fra hvilket Udvalgets Arbejde kan begynde. Det er i og for sig klart, at det kommunale Bidrag til Skolebørns Bespisning har aldeles intet med Fattighjælpens sociale Følger at gøre, og det maa uden at støde paa Modstand fra noget som helst Parti kunne ordnes saaledes, at Kommunerne faa en Adgang til, uden at det betragtes som Fattighjælp, at hjælpe de Komiteer, der danne sig for Skolebørns Bespisning. Hvis dette kunde blive Tilfældet, og det kan det ganske sikkert, saa var der sket en Begyndelse, ud fra hvilken alle Afskygninger i Demokratiet kunde paavirke de forskellige Kommunalbestyrelser saaledes, at der blev sat mere Fart i denne Sag, end der er i Øjeblikket; der var sket en Begyndelse, ud fra hvilken de lokale Kræfter, der havde Lyst til og Interesse for at arbejde for en saadan Sag, kunde tage fat. Det vilde saa hurtig vise sig, om der var Trang til i nogen større Udstrækning at paakalde Statens Hjælp, eller der ikke var det. Man fik her en Begyndelse, man fik det hele sat i Gang, Kræfter anvendte, som nu ligge hen. Først og fremmest kom man bort fra den utiladelige Opfattelse, at det skal regnes til Fattighjælp, fordi et sultent Barn faar noget at spise — man kunde, som jeg begyndte at sige, lige saa godt regne for Fattighjælp den Udgift, man anvender til Skolebrændsel, for at Børnene ikke skulle sidde og fryse i selve Skoletiden.

Hvis man ser efter i Ministerialtidenden fra 1897, vil man finde Stadfæstelse paa ikke mindre end 126 Legater, disse Legater, som vi have hvert Øjeblik i Ministerialtidende; der kommer stadig ny; der er næsten ikke et Nummer af denne Tidende, uden at vi deri finde Stadfæstelser af Legatfundatser. Disse Legater begynde i Virkeligheden snart at blive en Samfundsplage. Ser man de Formaal, til hvilke Legaterne stiftes, vil man undre sig over den Mangel paa Fantasi, der findes hos Legatstifterne. De stifte Legater til Præstedøtre, virkelig trængende, Tjenestefolk o. l., ud over det er der næsten ikke mere. Det var jo ikke umuligt, hvis vi aabnede Adgang for Kommunerne til at hjælpe Komiteerne for Skolebørns Bespisning, at Legatstifternes Opmærksomhed kunde blive henledt paa denne Sag, saa-